

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาของปัญหา

ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่าความหมายของประโยคทั้งประโยคในภาษาไทย อาจแตกต่างกันไปได้ เพราะคำบางชนิดหรือกลุ่มคำบางชนิดซึ่งมาประกอบคำกริยา หรือคำกริยาตามลำดับก็ได้ เช่นประโยคตัวอย่าง 5 ประโยค ต่อไปนี้

- ก. นิค/ร้องเพลง/
- ข. นิค/ร้องเพลง/ไชโย
- ค. นิคไม่/ร้องเพลง/
- ง. นิคคงจะ/ร้องเพลง/
- จ. นิค/ร้องเพลง/แน่

ประโยคทั้ง 5 ประโยคนี้มีความหมายต่างกัน คือ ประโยค ก. มีความหมายเป็นแบบบอกเล่า ประโยค ข. มีความหมายเป็นแบบชักชวน ประโยค ค. มีความหมายเป็นแบบปฏิเสธ ประโยค ง. มีความหมายเป็นแบบคาดคะเน และประโยค จ. มีความหมายเป็นแบบเชื่อแนหรือมั่นใจ ประโยคทั้ง 5 ประโยคนี้ มีคำกริยาคำเดียวกัน สิ่งที่ทำให้ประโยคเหล่านี้มีความหมายแตกต่างกัน ก็คงจะเป็นคำหรือกลุ่มคำที่นำมาประกอบคำกริยา หรือคำกริยาตามลำดับก็ได้ เช่น ประโยค ข. มีกลุ่มคำว่าไชโย ประกอบคำกริยา ประโยค ค. มีคำว่า ไม่ ประกอบคำกริยา ประโยค ง. มีกลุ่มคำว่า คงจะ ประกอบคำกริยา และประโยค จ. มีคำว่า แน่ ประกอบคำกริยา ส่วนประโยค ก. ซึ่งมีความหมายเป็นแบบบอกเล่า นั้น มีแต่คำกริยาอย่างเดียว ไม่มีคำชนิดอื่น หรือกลุ่มคำชนิดอื่นประกอบ

นอกจากนี้ ประโยคทั้ง 5 ประโยคนี้มีรูปประโยคที่ต่างกันคือ ประโยค ก. มีรูปประโยคเป็นแบบบอกเล่า ประโยค ข. มีรูปประโยคเป็นแบบคำถาม ประโยค ค. มีรูปประโยคเป็นแบบปฏิเสธ ประโยค ง. มีรูปประโยคเป็นแบบบอกเล่า และประโยค จ. มีรูปประโยคเป็นแบบบอกเล่า¹

ผู้เขียนจึงสนใจใคร่ศึกษาว่า ระเบียบของกริยาที่ทำให้ความหมายของประโยคทั้งประโยคเปลี่ยนแปลงไปเป็นความหมายแบบต่าง ๆ (ซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนเรียกว่า มาลา) นั้น เมื่อใช้แสดงความหมายแบบหนึ่ง ๆ อาจจะมีลักษณะการเรียงคำชนิดต่าง ๆ และ/หรือกลุ่มคำชนิดต่าง ๆ เป็นแบบใดไต่บ้าง และจะมีรายคำ² หรือกลุ่มคำไต่บ้างที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ ในแบบการเรียงคำและกลุ่มคำนั้น ๆ เช่น ศึกษาว่าคำกริยารวมกับคำชนิดอื่น ๆ และ/หรือกลุ่มคำชนิดอื่น ๆ ที่แสดงความหมายคาดคะเน อาจจะมีลักษณะการเรียงคำเป็นแบบใดไต่บ้าง และรายคำหรือกลุ่มคำที่นำมาประกอบคำกริยาเพื่อแสดงความหมายคาดคะเนนั้น มีอะไรบ้าง เป็นต้น และผู้เขียนยังสนใจใคร่ศึกษาว่ามาลาแต่ละชนิดอาจจะปรากฏในรูปประโยคชนิดใดไต่บ้าง

1.2. ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะนำมาวิจัย คือลักษณะมาลาในภาษาไทย

¹ ดูคำอธิบายเรื่องรูปประโยคชนิดต่าง ๆ เหล่านี้ในบทที่ 3 หน้า 20-23.

² รายคำ หมายถึงคำแต่ละคำที่ปรากฏเป็นรายการหนึ่ง ๆ ในพจนานุกรมซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า lexical item.

1.3. การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

พระยาอุปกิตศิลปสาร ไทกล้าถึงมามาไว้ในหนังสือหลักภาษาไทย¹ ว่า
มามา แปลว่าระเบียบ ในที่นี้หมายถึงระเบียบของกริยาที่แสดงออกมา
เป็นความหมายต่าง ๆ จัดเป็น 5 มาลา คือ

ก. นิเทศมาลา คือระเบียบของกริยาที่มีเนื้อความบอกเล่า เช่นบทกริยา
ในเนื้อความต่อไปนี้ 'เขานอนแล้ว ฝนตกมาก' เป็นต้น

ข. ปริกัลปมาลา คือระเบียบของกริยาที่บอกเนื้อความคาดคะเน หรือ
แย่งรับแย่งสู้ เช่นบทกริยาในเนื้อความต่อไปนี้ 'เขาจะรายนอนหลับ ถ้าฝนตกมัน
จะกลับบ้าน' เป็นต้น

ค. ศักติมาลา คือระเบียบของกริยาที่บอกเนื้อความเชื่อแน่วและบังคับ
เช่นบทกริยาในเนื้อความต่อไปนี้ 'เขาต้องนอน ฝนคงตก' เป็นต้น

ง. อาณัติมาลา คือระเบียบกริยาที่บอกเนื้อความบังคับหรืออ่อนวอน เช่น
บทกริยาในเนื้อความต่อไปนี้ 'แกจงนอน ท่านโปรดช่วยฉันด้วย' เป็นต้น

จ. สภาวมาลา คือระเบียบกริยาธรรมดา หมายความว่าถึงกริยากลาง
ไม่เป็นรูปประโยค ไข้พูดลอย ๆ เช่นกล่าวว่า 'ไปเที่ยวดูละคร เพื่อนั่งเล่น
สำหรับชมเล่น' เป็นต้น กริยาเหล่านี้ ไข้เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคใด
คล้ายคำนาม

¹ พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2511)
"วจีวิภาค" หน้า 120-121.

อีกตอนหนึ่งในหนังสือเล่มนี้¹ ใ้กล่าวถึงมาลา ไว้ว่า

มาลา กริยาที่ใช้ตามมาลานั้น โดยมากมักมีกริยานุเคราะห์ประกอบข้าง-
หน้าข้าง หลังข้าง หรือมีจะนั้นก็ใช้เนื้อความของคำบาง ดังนี้

(1) นิเทศมาลา ใช้ในการบอกความหมายจัดเป็น 2 อย่าง คือ

ก. บอกความเพื่อให้ทราบอย่างหนึ่ง และบอกความหมายเพื่อขอ
ทราบใ้แก่ซักถามอย่างหนึ่ง เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง เขาไม่อยู่ เขาไปไหน?
เขาสบายดีหรือ? เป็นต้น พวกนี้ไม่ต้องมีคำใ้ใด ๆ ประกอบ

ข. บอกความเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือความประสงค์ของตน
พวกนี้มักใ้กริยานุเคราะห์ใ้ช่วยใ้ความบริบูรณ์ประกอบ เช่น 'ควร นำ
ฟัง' เป็นต้น ตัวอย่าง เขาควรไป เขาน่าชม เขาฟังไป เป็นต้น

(2) ปรีกัฒปมาลา ใช้ในความ 2 อย่าง คือ

ก. บอกความคาดคะเน ใช้กริยานุเคราะห์ เช่น ชะรอย เป็นต้น
ประกอบข้างหน้า เช่นตัวอย่าง 'ชะรอยเขาจะมา' เป็นต้น บางทีก็ใ้
เนื้อความของคำวิเศษณ์บางคำ เช่น กระมัง บางที ฯลฯ บ่ง ตัวอย่าง
'เขาอยู่กระมัง บางทีเขาอยู่' ดังนี้คำกริยาอุยน์ว่าเป็นปรีกัฒปมาลา
เพราะความหมายของคำ 'กระมัง' และ 'บางที' บ่งใ้เป็นความคาด-
คะเน

ข. บอกความแย้งรับแย้งใ้ พวกนี้ใ้ความหมายของคำใ้มีความ
หมายแย้งความรับรอง คือสันธาน ถ้า และ ถ้า ก็ ฯลฯ บ่ง ตัวอย่าง
'ถ้าและฝนตกเขาจะอยู่บ้าน' ดังนี้ คำตกเป็นปรีกัฒปมาลา เพราะเนื้อความ

¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 133-135.

ของคำ 'ถ้าและ' บ่งความแย้งโอกาสที่เขารับว่าเขาจะอยู่เฉพาะแต่ฝนตกเท่านั้น ดังนี้ เป็นต้น

(3) ศักดิ์ิมมาลา ใช้กริยานุเคราะห์ เช่น คง ต้อง ฯลฯ ประกอบ ตัวอย่าง เขาคงนอน เขาต้องนอน เป็นต้น อย่างหนึ่ง ใช้ความหมายของคำนิยมวิเศษณ์บาง ตัวอย่าง เขานอนแน่นอน เขานอนมั่นคง ดังนี้ เป็นต้น อย่างหนึ่ง

(4) อาณัติมาลา ใช้กริยานุเคราะห์ จง ขอจง อย่า อย่าเพอ ฯลฯ นำหน้า ตัวอย่าง 'จงมา ขอจงเจริญ อย่าไป' เป็นต้น อย่างหนึ่ง ใช้กริยานุเคราะห์ เช่น 'ซี เสีย เถิด' ฯลฯ ประกอบขางท้าย ตัวอย่าง 'นอนซี นอนเสีย นอนเถิด' เป็นต้น อย่างหนึ่ง

(5) สภาวมาลา กริยาที่ใช้เป็นสภาวมาลาไม่ใช่เป็นกริยาของประโยคอย่างมาลาอื่น ๆ เป็นแต่ส่วนของประโยคมักใช้ลอย ๆ เช่น นอนนาน ๆ ไม่ดี เขาไม่ชอบทำงานคนเดียว ดังนี้บ้าง ใช้ตามหลังบุพบท 'เพื่อ สำหรับ' เช่น เขามาเพื่อทำงาน เขาเลี้ยงนกสำหรับคุณเล่น ดังนี้บ้าง

นายกำชัย ทองหล่อ ได้กล่าวถึงมาลาไว้ในหนังสือหลักภาษาไทย¹ ว่า มาลา หมายถึงระเบียบของกริยาที่แสดงเนื้อความต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

1. นิเทศมาลา หมายถึงระเบียบของกริยาที่แสดงเนื้อความบอกเล่า เช่น เขามีความรู้มาก แสดงความคิดเห็นหรือความแนะนำตักเตือน เช่น เขาควรเรียนภาษาต่างประเทศ แสดงความปฏิเสธ เช่น เขาไม่รับประทานเนื้อวัว และแสดงความซักถาม เช่น ทานมีน้องชายสองคนหรือ ?

¹ กำชัย ทองหล่อ, หลักภาษาไทย (พระนคร: รวมสาส์น, 2509)

2. ปรีกัฒมาลา หมายถึงระเบียบของกริยาที่แสดงเนื้อความคาดหมาย เช่น เขาจะรอยจะเข้าใจคิด แสดงความแบงรับแบงสู้ เช่น ถ้าเขาขยันเขาจะสอบได้ไค้ และแสดงความไม่แน่ใจ เช่น เขารับประทานอาหารแล้วกระมัง

3. ศักคิมาลา คือระเบียบของกริยาที่แสดงเนื้อความเชื่อแนหรือมั่นใจว่า จะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เช่น ฉันตองไปคูฟูคบอลแน

4. อาณคิมาลา คือระเบียบของกริยาที่แสดงเนื้อความบังคับ เช่น เชอคองออก จากบ้านเคียวนี้ แสดงความขอรองออนวอน เช่น ขอให้พระองคทรงพระเจริญ แสดงความสั่งหรือคำสั่ง เช่น จงไปเคียวนี้ แสดงความห้าม เช่น อยาพูคเสียงคัง

5. สภาวมาลา คือระเบียบของกริยาที่แสดงลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น นั่งมากทำให้ปวดหลัง ทำหน้าที่เป็นกรรม เช่น เขาชอบคุณภาพยนต์ ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย เช่น ดินสอสำหรับเขียนอยู่ในทอง

Eugene A. Nida ไค้กล่าวถึง Mode และแบง Mode ออกเป็น 15 ชนิด เช่น Interrogative, Negative และ Imperative เป็นต้น ไว้ในหนังสือ Morphology¹

1.4. ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะมาลาในภาษาไทย คือความมาลาแต่ละชนิดจะมีลักษณะอย่างไรบ้าง และมาลาแต่ละชนิดจะปรากฏในรูปประโยคชนิดใดไค้บ้าง

¹ Eugene A. Nida, Morphology, The Descriptive Analysis of Words. (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1961), pp. 168-169.

1.5. ขอบเขตของการวิจัย

1. จะวิจัยเฉพาะลักษณะของมาลา 12 ชนิด ที่ปรากฏในประโยคเริ่ม¹ เท่านั้น
2. ภาษาที่นำมาวิจัย เป็นภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในกรุงเทพ ฯ มิได้รวมถึงภาษาถิ่นที่ใช้พูดในภาคต่าง ๆ และภาษาที่ใช้ในวรรณคดี หรือ ราชาศัพท์

1.6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. งานวิจัยนี้ จะช่วยให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องมาลาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องลักษณะของมาลาชนิดต่าง ๆ ในภาษาไทย
2. งานวิจัยนี้ จะเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจภาษาศาสตร์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบของกริยาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

¹ ประโยคเริ่ม คือประโยคที่ใช้เริ่มบทสนทนาได้ ในการที่จะเข้าใจประโยคชนิดนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน ประโยคเริ่มอาจจะใช้ตรงกลาง ๆ บทสนทาก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเริ่มบทสนทนาเสมอไป

ตัวอย่าง บทสนทนาที่มีประโยค 3 ประโยค

1) คุณอยากสอนหนังสือเด็กไหม	เป็น	ประโยคเริ่ม
2) ไม่อยาก	"	ประโยคไม่เริ่ม
3) ฉันทอยากทำงานบริษัท	"	ประโยคเริ่ม

1.7. วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

1. สํารวจเอกสาร หนังสือหลักภาษาไทย วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อความีเลมไคบางที่เก็ยข้องกับงานที่จะศึกษาวิจัย
2. เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่ไคจากภาษาที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ใช้พูด นอกจากนี้ ยังไคข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ
3. จกรรวบรวมข้อมูลที่รวบรวมไคทั้งหมดลงในบัตรคำ
4. นำข้อมูลที่ไคบันทึกไคมาวิเคราะห์
5. สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

1.8. เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

[]

ใช้แสดงว่าอาจจะเป็นคำไคคำหนึ่ง หรือกลุ่มคำไคกลุ่มคำหนึ่งที่ปรากฏในเครื่องหมายนี้

+

ใช้แทนคำว่า และ

—

1. ใช้ชี้คเสนอไคคำหรือกลุ่มคำ หรือขอความสำคัญที่กําลังกล่าวถึงอยู่

2. ในบทที่ 4 ใช้ชี้คไคคำหรือกลุ่มคำที่แสดงมาลา

/ /

ใช้แยกคำกริยา หรือคำกริยากับคำนามที่เก็ยข้องกับคำกริยา ออกจากส่วนอื่น

ใช้กํากับไคหน้าประโยคที่ไม่มีใช้ไคในภาษาไทย

- ()
1. ให้อธิบายเพิ่มเติมข้อความข้างหน้า
 2. ในบทที่ 4 ใจแสดงว่าคำที่อยู่ในเครื่องหมายนี้ อาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏในประโยค ก็ได้
- //
- ใจแยกอนุประโยค 2 อนุประโยคในประโยคเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย